

Golubinci, mesto sa preko 5.000 žitelja, tzv. Ruzmarinskog Srema, su uvek bili jedno jako lepo mesto. Taman. Ni veliko ni malo, a opet, dovoljno veliko da ljudi koji ovde žive mogu da se osećaju ispinjenim, a da oni koji dođu u goste uvek mogu da osete „široku golubinačku dušu“.

Kada se jednom prilikom gost iz Dalmacije obreo u Golubincima za vreme Mačkara kod svog prijatelja, čudom nije mogao da se načudi, pa je po povratku kući, na pitanje kako je tamo u Sremu, odgovorio: „Dobri su ljudi, dobro rade, ali ima tri dana u godini kada celo selo poludi“. Mada je ovaj običaj pre više od 200 godina došao baš iz dalmatinskih krajeva, i izveden je iz njihovih „Maškara“, u Sremu, tačnije u Golubincima, preobražen je u „Mačkare“.

Premundureni dani su dani veselja, radosti i ludovanja, vreme kada je sve dozvoljeno. Poklade, iliti narodni običaji, nastali u paganskom, predhrišćanskom periodu koji slave kult sunca i dolazak proleća, zadržali su se do danas, i koegzistiraju sa crkvom, jer kako je istakao župnik Željko Tovilo: „Bog voli veselog i nasmejanog čoveka“

Ludi, premundureni dani su ove godine bili veći i bogatiji nego ikada. Razlog za to je što su Mačkare prevazišle lokalne i regionalne okvire, i postale su nematerijalna baština po prvi put podržana od Ministarstva kulture Republike Srbije. Šarmantno i spontano, ministar Predrag Marković se namačkaranim Golubinčanima, domaćinima i njihovim gostima, obratio rečima:

-Niko sem nas neće sačuvati naše običaje. Najvažnije je ono što vi uradite, jer ako vi ne naučite svoju decu da poštuju način na koji spremate hranu, način na koji pevate, način na koji čuvate svoje običaje neće imati ko drugi to da uradi. Ja sam tu da podržim sve one koji su sposobni, spremni i svesni da moraju da čuvaju svoje običaje, jer ih čuvaju za sve nas.

Ove, 2012. godine, na Mačkarama je učesvovalo bezmalo čitavo selo, a broj maski je bio veći nego ikada, preko 500. Glavni krivac i organizator ove fešte, obnovljenog karnevala i manifestacije Mačkare 2012. godine, po deseti put, posle dvadesetak godina zastoja, je HKPD „Tomislav“. Vladimir Čačić, predsednik HKPD i Organizacionog odbora manifestacije, zadovoljno je istakao da svake godine, ova manifestacija napreduje organizaciono i produbljuje i proširuje svoj značaj. Ove godine Mačkare su dobile i podršku Ministarstva kulture Srbije, i realno je očekivati da ovo u budućnosti postane turistička atrakcija, jedan brend koji se vezuje za Golubince, Opštinu Stara Pazova i celu regiju.

-Ove godine je karneval poprimio međunarodni karakter učešćem gostiju iz Hrvatske, Mađarske, Bosne i Hercegovine... Naša ekipa je gostovala u Crnoj Gori, u Kotoru, a ovom prilikom su nam uzvratili posetu. U budućnosti očekujemo da uđemo u organizaciju svetskih karnevalskih gradova, ali Golubinci su još mali, i treba poraditi na prijemu gostiju, infrastrukturi i ostalim sadržajima koje imamo i možemo da ponudimo. Mislim da radimo pravu stvar, dosta insistiramo na negovanju etno karaktera Mačkara. Pratili smo stare Mačkare, koje su nekada išle Golubincima, lepe i ružne maske, i obnovili smo običaj vezan za četvrti dan, kada namačkareni i premundureni Golubinčani odlaze u kuće drugih domaćina, koji ih čekaju otvorenih kapija, časte tradicionalnim jelima i darivaju poklonima.

-Golubinčani Mačkare doživljavaju tokom čitave godine. Mačkarama zadovoljavamo svoje skrivene, nedorečene želje. Imamo nekoliko karaktera, ružnih i lepih maski. Obično se igramo zamenjenih uloga, muškarci se preoblače u žene, žene u muškarce, svako okreće svoju ličnost za 180 stepeni, bez bojazni da će neko zameriti ili se uvrediti.

Neke od maski su pripremane aktivnih dva do tri meseca, a ideje su znatno starije. Golubinčani se na neki način izluduju za ova tri dana i onda posle toga počinje novi vegetacioni period, kada se sve usmerava na stimulaciju plodnosti poljoprivrednih kultura, stoke i ljudi. Posle počinju novi radovi i mi se onda ozbiljnije bavimo realnim životom. Svu onu energiju koju smo u periodu slava, praznika, jake hrane, nakupili, istrošimo za ova tri dana, pa možemo da počnemo jedan drugačiji, ozbiljniji život, koji se poklapa sa prirodnim ciklusom buđenja i obnavljanja vegetacije, poljskih radova i svega što ide uz to.

Golubinčani svoje maske izrađuju sami i njihova kreativnost, oplemenjena ručnom izradom, dolazi do punog izražaja. Maske su podeljene na lepe, ružne i one po ugledu na velike svetske karnevale. Maske odražavaju i socijalni karakter, jer većina podrazumeva zajednički nastup, grupu koja želi da ispriča neku priču. Lepe, grupne maske karakterišu vesnike proleća i obično su predstavljene cvećem, lepim katama, đurđevcima, visibabama i one najavljuju novi vegetacioni period. Ružne maske simbolizuju plodnost, praktično karakterišu muškarce i žene

izraženih stomaka, što je ubeđenje ostalo iz paganskih vremena, a Golubinčani tu tradiciju održavaju, samo su je prilagodili savremenim uslovima života. Kreacije su, obično, na aktuelne teme, političku situaciju, na koje se prave skečevi, ali takvi da se niko ne naljuti.

Karnevalsku povorku, ove godine predvodio je Pavle Borčić, jedan od trojice obučenih u opaklije, bundu, kožuh, ducin, već kako ko zove. Vodili su povorku dugu čitavu Karađorđevu ulicu (nekada deo Đurđevske), pa Maradičkom (nekada Maršala Tita), Putinačkom i Zanatlijskom ulicom, do glavne bine, gde je po tradiciji mesto za predstavljanje svake maske ili grupe. Pavle Borčić, mesar, poljoprivrednik, kombajner, prevoznik, univerzalni majstor, šef parade, do ove godine ključar, kod kojeg je tri dana karnevala bio ključ, komandant sela, predao je tu titulu Ružici Borčić, svojoj snaji, koja ju je zaslužila za uloženi trud i rad u toku godine za ovaj karneval.

Matea Samardžija, trinaestogodišnja igračica sambe u stilu karnevala u Riu, uspešni je nosilac pobedničke maske, koju je kreirala njena majka Marija. Dve nedelje je trajala izrada maske u kojoj su učestvovali i njen otac i prijatelji i komšije. Samo za rese na palmi utrošeno je 8 sati rada.

-Mi to volimo - rekla je majka Marija. - Matea učestvuje deset godina na maskenbalu, i svaki njen nastup u karnevalskoj povorci imamo zapisan na trakama, što nam je najdragocenija uspomena na njeno detinjstvo, odrastanje.

Marija i Đura Markuš iz Golubinaca, na Mačkarama učestvuju tek drugi put. Kažu, nisu uspeli da na vreme realizuju sve ideje, ali ove godine su oduševili prisutne prirodnošći sa kojom su nosili „maske“ Josipa i Jovanke Broz, uz brojne male pionire, sa pionirskim kapama i maramama, zastavicama SFRJ, ali i scenarijom predaje Štafete mladosti na centralnoj bini. Još uvek se prepričava njihov nastup od prošle godine, kada su se pojavili u kostimima Hogara Strašnog i njegove žene Helge. Sve ideje potiču od gospodina Đure, ovogodišnjeg Maršala, a realizacija je zajednička. Motiv učešća na karnavelu ovom bračnom paru je da se, u sumorno vreme zime, rasonode, pokažu, dožive nešto drugačije u vreme kada se može biti drugačiji i „videti osmeh na licima ljudi, što je nešto najlepše“. Za sledeću godinu već imaju novu ideju, ali nam je ovoga puta nisu otkrili.

Petar Kudra, stručni rukovodilac ansambla „Tomislav“, kao koreograf folkloru, jedan od onih koji je osmislio i realizovao „kan-kan na golubinački način“, povodom nastupa svoje grupe je rekao:

- Anica i Vlada Čačić, dosta članova HKPD, moja supruga, Ružica Kudra, i svi ostali članovi, doprineli su da naši nastupi, naše maske, budu ovakvi kakvi jesu. Mnogo je tu uložnog truda, rada, šivenja i vezenja, koreografije u igri kojoj nismo vični. Prošle godine smo sa lepim maškarama, nastupili nas šestorica sa suprugama u Kotoru. Bilo je lepo i poučno i nadamo se da ćemo se približiti kotorskom karnevalu, u kojem je bilo 1.000 učesnika. Ugledamo se na one koji su veći, iskusniji od nas.

Posle, u Osnovnoj školi „23. oktobar“, svi prisutni nastavili su veselje uz friške golubinačke mesne, slane, slatke specijaliteta vrednih Sremica, uz muziku profesionalaca, žurku na kojoj su učesnici i posmatrači, deca, mladi, i malo stariji, igrali, nastavljajući druženje i veselje, zadovoljni što su ispunili očekivanja i otvorili novi ciklus u svojim životima i životu ovog lepog mesta, Ruzmarinskog Srema, prenoseći jasnu poruku da postoji i jedan važniji razlog što smo svi mi ovde, a to je da uživamo.

[Više slika sa Mačkara u Golubincima, možete videti o v d e.](#)